

допускають студенти у правописі слів іншомовного походження, при вживанні закінчень Родового відмінка іменників чол. роду II відміни однини, при чергуванні голосних о,е з і у відкритих і закритих складах, а також у словах із подвоєними і подовженими приголосними. Крім того, ми вирішили додати до кожного заняття інформативний блок з культури мовлення (правильне наголошування слів, пароніми в медицині, тлумачення слів іншомовного походження, контекстуальні синоніми й антоніми в медицині, побудова речень, вживання притаманних українській мові прийменниково-іменникових конструкцій, український мовленнєвий етикет).

Найболіснішою ж точкою залишається низька якість усного мовлення. Причин багато: від глобального захоплення гаджетами до хибного, на наш погляд, розвороту системи освіти у бік письмових робіт, письмового оцінювання рівня знань. Результат сумний: з кожним роком комунікативні навички учнів, студентів погіршуються. Саме тому в оновленому посібнику ми збільшуємо кількість завдань, пов'язаних із говорінням: складання тематичних монологів і діалогів, підготовку повідомлень і доповідей. Виступ із доповіддю особливо привабливий для студентів, бо вони збирають в інформаційному просторі цікаві для себе матеріали за навчальними темами, шукають засоби їх ефектного подання аудиторії (презентація, неординарна будова тексту), готуються до захисту своїх робіт. Таке завдання не тільки закріплює комунікативні навички, а й залучає студентів до майбутньої наукової діяльності.

Отже, українська мова за професійним спрямуванням є невід'ємною складовою професійної підготовки лікаря і заслугове бути наскрізною і безперервною дисципліною принаймні до третього курсу, бо саме тоді починається безпосередня комунікація майбутнього лікаря і пацієнта.

Список використаних джерел

1. Лепеха Т.В. зі співавт. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч.посібник. - Друкарня ДНМУ- Донецьк, 2014.
2. Микитюк О.Р. Культура мовлення. – Львівська політехніка, 2007.
3. Пасинок В.Г.. Основи культури мовлення.- Центр учбової літератури.- К.: 2021, 192с.

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Гусарова Анна Владиславівна,
викладач-стажист кафедри
патологічної анатомії і судової медицини
Запорізького державного медичного університету*

Контроль в педагогіці – це співвідношення досягнутих студентами результатів із запланованими цілями. Іншими словами, це співвідношення результатів до і після навчання. Він дозволяє оцінити якість засвоєння матеріалу, звернути увагу студентів на важливі моменти, виявити питання, що викликали труднощі у кожного окремого студента або у групи студентів, що дозволить адаптувати викладення матеріалу для конкретної групи студентів або ж підходи до викладання цієї теми в цілому. Також різні види контролю знань та навичок (поточний, тематичний, підсумковий) є певним стимулом для студентів під час підготовки до заняття. Особливо це актуально в умовах дистанційного навчання, коли студенти схильні готуватися менш ретельно.

Для більш об'єктивної оцінки знань студентів контроль повинен бути мультиметричним та включати в себе різні види завдань: як в усній, так і в письмовій формі. На жаль, в умовах сьогодення усне опитування кожного студента не завжди виявляється можливим, тому у питанні контролю знань письмові завдання набувають більшої ваги.

Патологічна анатомія – науково-прикладна дисципліна, що вивчає структурні порушення (морфогенез), які виникають в тканинах та органах організму під час різних хвороб, а також причини їх розвитку (етіологію), механізми розвитку (патогенез), механізми її завершення та одужання (саногенез), ускладнення хвороб і можливі механізми смерті (танатогенез). Отже, це дисципліна, що потребує широких теоретичних знань, розвинутого клінічного мислення і певних практичних навичок, а саме – вміння оцінити та описати біологічний матеріал під час макро- та мікроскопічного дослідження, встановити коректний діагноз та сформулювати його відповідно до загальноприйнятих правил. Таким чином, завдання, що надаються студентам в якості контролю знань, повинні сприяти набуттю та розвитку зазначених якостей. Особливість патанатомії у порівнянні з багатьма іншими медичними дисциплінами, зокрема тими, що вивчаються на третьому курсі, полягає в тому, що перелічені практичні навички можна отримати дистанційно без суттєвих втрат у їх якості.

Для цього на кафедрі патологічної анатомії і судової медицини ЗДМУ розроблені різні типи письмових завдань. До першого типу належать тестові завдання, які поділяються на два види – з однією або декількома правильними відповідями. Ціль таких завдань – швидко оцінити базові знання студентів з даної теми, звернути їх увагу на ключові моменти та підготувати їх до складання іспиту КРОК-1, під час якого вони можуть зустріти подібні питання. Перевагою такого методу контролю є швидкість та простота контролю знань завдяки автоматизованій перевірці тестових завдань, але серед недоліків – не досить велика об'єктивність, особливо в умовах дистанційного навчання.

Другий тип завдань – це теоретичні питання, що потребують розгорнутої відповіді. Завдяки цим запитанням вдається оцінити здатність студента чітко відповідати саме на поставлене запитання, хід його думок та вміння коректно їх висловлювати, якість його теоретичних знань. Ще однією перевагою подібних завдань є контроль академічної доброчесності через можливість виявити просте копіювання відповіді з підручника, інтернет-ресурсу або з відповіді іншого студента. В якості недоліка можна виділити відсутність можливості автоматизувати перевірку подібних завдань, тому перевірка кожної відповіді вручну потребує часових та розумових витрат викладача.

Наступний тип – це питання також з відкритою відповіддю, в яких необхідно описати макро- або мікропрепарат, наведений на фотографії, що прикріплена до питання, та встановити ймовірний діагноз. Від студентів очікується повний опис наведеного препарату, використання правильних термінів для опису побачених змін, правильне встановлення ймовірного діагнозу та його коректне формулювання. Такі завдання є не тільки досить об'єктивними при оцінці знань та навичок студентів, а ще й сучасними, бо сьогодні цифрова мікроскопія активно використовується в розвинутих країнах світу та в якості діагностики нічим не поступається традиційній мікроскопії. Переваги та недоліки даного типу запитань аналогічні попередньому, але окрім цього він дає можливість студенту набути та продемонструвати практичні навички.

Останній тип завдань, який може бути присутнім в якості письмового контролю, – це клінічна задача. Вона уявляє собою опис клінічного випадку з прикріпленими до питання макро- чи мікрофотографіями або без них. В кінці задачі вказані питання, серед яких обов'язково встановлення діагнозу. Це особливий тип завдання, який дозволяє оцінити і теоретичні знання студента, і його практичні навички, і клінічне мислення. Як на мене, ще однією його суттєвою перевагою є його досить висока об'єктивність, навіть у порівнянні з попереднім типом. Наявність тексту з клінічними даними, що наводять на думку про правильний діагноз, допомагають студентам, в яких є достатні теоретичні знання, розвинуте клінічне мислення, але є певні труднощі з аналізом гістологічних зображень. Це, на жаль, не є рідкісним серед студентів третього курсу і є проявом недостатності відповідних знань та навичок, отриманих на попередньому курсі.

Оцінка кожного завдання проводиться окремо. Тестові завдання оцінюються в 1 бал, якщо відповідь правильна, і 0 балів, якщо відповідь неправильна. Іноді тестові завдання з декількома неправильними відповідями можуть мати вищий максимальний бал та оцінюватися відповідно до кількості правильно наданих відповідей.

Теоретичні завдання з відкритою відповіддю частіше оцінюються максимально у 3 бали, якщо відповідь студента коректно сформульована та відповідає на поставлене питання. Бал може бути знижений, якщо відповідь на запитання неповна; якщо надісланий текст не є відповіддю на необхідне питання, а розкриває якусь іншу проблему; якщо є очевидним копіювання відповіді з підручника, інтернет-ресурсу або відповіді іншого студента; якщо відповідь неправильна або відсутня.

Завдання на опис макро- та мікропрепаратів максимально оцінюються у 5 балів. Максимальний бал можна отримати при коректному та повному описі усіх наявних патологічних змін та правильно вказаному та сформульованому діагнозу. Бал може бути знижений при неповному описі наявних змін, при використанні некоректних термінів, при неправильному визначенні чи формулюванні діагнозу, при відсутності одного з компонентів відповіді (опис препарату та діагноз) або відповіді в цілому.

Клінічна задача також оцінюється максимально у 5 балів. При її оцінці враховується наявність відповідей на всі поставлені запитання, правильність цих відповідей, їх відповідність до питання, правильне формулювання діагнозу.

Окрім цього, у викладача є можливість надати пояснення та рекомендації для студента у спеціальному віконці під час перевірки завдання, які студент побачить, коли завдання повернеться до нього. Не варто нехтувати цією функцією, бо вона дозволяє студенту отримати зворотній

зв'язок від викладача та пропрацювати власні помилки самостійно, що робить навчання більш ефективним та може навіть впливати на вмотивованість студентів.

Отже, для контролю засвоєння знань та навичок студентів з патологічної анатомії окрім усного опитування використовуються письмові завдання у різних комбінаціях. Правильність виконання кожного з таких завдань можна оцінити окремо, що дозволяє більш об'єктивно оцінити роботу студента – перевірити не тільки теоретичні знання, а й практичні навички та наявність клінічного мислення. Також подібна різноманітність завдань дозволяє виявити слабкі місця та незасвоєні питання, яким можна приділити час на наступному занятті або які студент може опрацювати самостійно.

КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Дубініна Яна Павлівна,
ст. викладач кафедри соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова
Герасімчук Тетяна Сергіївна, к.м.н.,
доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ,
Шаменко Вадим Олександрович,
к.м.н., асистент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ*

Анотація. У статті висвітлено теоретичні і практичні засади розвитку професійної кар'єри сучасної особистості; проаналізовано типові проблеми професійного становлення в умовах ринкового середовища; запропоновано форми психолого-педагогічної допомоги особистості у виборі індивідуальної траєкторії кар'єрного розвитку; доведено, що професійний успіх сучасного фахівця визначається здатністю гнучко реагувати на постійно мінливі соціально-економічні умови.

Ключові слова: компетентнісний підхід у вищій освіті, трансверсальні компетентності, кар'єрна компетентність, неспеціалізовані надпрофесійні навички soft skills, професійно мобільний фахівець, кар'єрний дизайн.

Abstract. The article highlights the theoretical and practical principles of the development of the professional career of a modern individual; typical problems of professional development in the market environment are analyzed; forms of psychological and pedagogical assistance to the individual in choosing an individual trajectory of career development are proposed; it is proven that the professional success of a modern specialist is determined by the ability to flexibly respond to constantly changing socio-economic conditions.

Keywords: competence approach in higher education, transversal competences, career competence, non-specialized superprofessional soft skills, professionally mobile specialist, career design.

Головною складовою успішного майбутнього України є якісна освіта. Сучасні інтеграційні процеси, орієнтовані на входження України в світовий освітній простір, вимагають від викладачів закладів вищої освіти підготовки фахівців високого професійного рівня та нової якості - здатних до творчого мислення, швидкої якісної орієнтації в сучасному інформаційному просторі, реалізації нестандартних рішень, здійснення самоосвіти та самовдосконалення впродовж усього життя. В умовах, коли значна частина закладів освіти й наукових установ зруйнована, істотно пошкоджена або опинилася на окупованій території, особливого значення набуває такий напрям євроінтеграції як *міжнародна академічна мобільність* здобувачів освіти.

Соціальна сфера, яка стикнулася з численними викликами, пов'язаними з війною в Україні та її наслідками, є найбільш вразливою в суспільстві. Завдання вищої освіти – сформувати професіонала соціальної сфери, здатного до інноваційного типу мислення та функціонування в глобальному життєвому і професійному просторі, мінливому, невизначеному та, інколи, ризикованому.

Освіта має враховувати суспільні, регіональні та галузеві потреби, потреби особистісного розвитку здобувачів. «Незворотність трансформаційних процесів у вищій школі обумовлена: глобальними драйверами (інтернаціоналізація та міжнародна конкуренція, цифровізація, інтеграція, концепція навчання впродовж життя, інтегрованість освітніх програм (міждисциплінарність підходів), тренди і мінливість ринку праці); національними драйверами, що визначаються освітньою політикою держави, особливостями соціально-політичної та економічної ситуації, рівнем фінансування вищої освіти, конкуренцією на ринку освітніх послуг тощо; локальними, що визначають здатність закладів вищої освіти функціонувати за нових умов, реалізовувати трансформаційні процеси, гнучко реагувати і відчувати попит стейкхолдерів» [8, с. 142].